

Met Ingenieursbureau Heemskerk kijkt Veeteelt naar het extreem zorgvuldige en goed doordachte graslandmanagement op een golfbaan.



Ex-melkveehouder Jan Vingerhoets koestert als greenkeeper op golfbaan structuur, vochthuishouding en bodemleven

Jaarrond groen op gezonde en dichte zode

Het gras op de golfbaan moet 365 dagen per jaar groen, snel en glad zijn. Natuurlijke bodemverbeters uit de landbouw dragen bij aan een gezonde bodem en een dichte zode, waar schimmels weinig kans krijgen. Greenkeeper Jeroen Vingerhoets: 'Veehouders werken veel te gemakkelijk met te zware machines.'

Gras maaien is een dagelijkse bezigheid op golfbaan Prise d'eau in Tilburg. Onbemande robotmaaiers – met gps en parkeersensoren – doen hun werk zonder de aanwezige golfers te storen. Wat dat betreft is het verschil met de melkveepraktijk enorm. Waar de greenkeeper het gras kort houdt, streeft de veehouder naar een zo zwaar mogelijke snede. Er zijn ook wel degelijk overeenkomsten, zegt hoofdgreenkeeper Jeroen Vingerhoets. 'Wij willen een egale, dichte en sterke zode voor een gezonde en groene grasmatt. Dat wil een melkveehouder toch ook?' Vingerhoets is zelf melkveehouder geweest. Aanvankelijk combineerde hij het melkveebedrijf met het werk als

greenkeeper. Toen het ouderlijk bedrijf in de verdrukking kwam door een natuurgebied, koos hij voor de golfbaan.

Biljartlaken van 4 mm

Met een team van vijf tot zeven mensen beheert Vingerhoets een terrein van 120 hectare, waarvan 40 hectare gras dat intensief wordt onderhouden. De 'greens' – rondom de holes – zijn het meest intensief beheerde gras. Ook het iets langere gras ertussen – de 'fairways' – wordt gekoesterd. Het gras van de greens houdt Vingerhoets op 4 millimeter lengte; een biljartlaken. Dat betekent dagelijks heel kort scheren en ook een intensieve verzorging om het gewas vitaal te houden.

Die begint bij de bodemstructuur. 'We maaien nooit twee dagen achter elkaar in dezelfde richting om spoorvorming te beperken. Vandaag maaien we loodrecht op de richting van gisteren en morgen en overmorgen op 45 graden.' Zelfs de holes worden om de dag op een andere plek gemaakt, want deze plekken worden het meest intensief belopen door de golfers. Om de dag boren Vingerhoets' mannen een plug uit de grond, die ze vervolgens zorgvuldig transplanteren in de hole van de vorige dag, een paar meter verderop.

Verticale drainage met wit zand

Vingerhoets en zijn mannen besteden veel aandacht aan de vochthuishouding en het bodemleven. Dat betekent: regelmatig gewasresten verwijderen, door verticuteren en andere bewerkingen. Verder passen ze behandelingen toe om de bodem te beluchten, met machines als de penbeluchter. Vervolgens vegen ze fijn zand in de ontstane gaatjes, als verticale drainage. 'De toplaag moet luchtig zijn en goed doorlaatbaar.' 'Veehouders zijn veel minder met de bodemstructuur bezig', weet Vingerhoets



Jeroen Vingerhoets, hoofdgreenkeeper van golfbaan Prise d'eau Golf in Tilburg

uit ervaring. 'Ze laten vaak veel te gemakkelijk met zware machines over het land rijden. Als je dat op het verkeerde moment doet, krijgen de planten en wortels daar echt een knauw van. Een veehouder richt zich op de gezondheid van zijn koeien, wij op de gezondheid van het gras.' Voor de greenkeeper is ook ziektepreventie belangrijk in het gras. Vooral schimmels liggen op de loer, zoals dollar spot

(die ronde bruine plekken veroorzaakt) en fusarium. Hij werkt graag met biologische en natuurlijke middelen die het bodemleven stimuleren. 'Ik gebruik zo weinig mogelijk chemische middelen. We hebben de ervaring dat die het bodemleven verstoren, waardoor de weerstand van het gras vermindert.'

Sinds twee jaar werkt hij met Soil-Set, een bodemverbeteringsmiddel op basis van fermentatieproducten, enzymen, zuren en sporenelementen (zie kader). Twee jaar geleden begon hij ermee, bij wijze van proef. 'Ik zag meteen dat er iets gebeurde. Het heeft een positief effect op de beworteling, de dichtheid van de zode en de vertering van organisch materiaal in de top-laag. We voeren nu zes keer per jaar een bespuiting met Soil-Set uit.'

Experimenteren met sensoren

Vingerhoets neemt dit product af van Ingenieursbureau Heemskerk, dat het middel in de veehouderij toepast. Vingerhoets kijkt graag verder dan alleen leveranciers aan golfbanen. 'Ik praat ook met bedrijven in de land- en tuinbouw, want

ook daar kan ik soms nog wat van leren.' Zo kwam hij in aanraking met precisielandbouw en experimenteerde hij met studenten van HAS Den Bosch met gewassensoren. Deze brengen de vitaliteit en de massa van een gewas in kaart op basis van bladgroen. Hij wil nu zijn maaiers uitrusten met sensoren, zodat deze elke dagelijkse maaibeurt informatie doorgeven. 'Een sensor kan veranderingen meten voordat wij die met het blote oog zien, waardoor ik sneller kan ingrijpen.'

Twee keer per jaar doorzaaien

Graslandvernieuwing is ook belangrijk. Maar een stuk opnieuw inzaaien, zoals hij vroeger als veehouder deed, kan niet meer. De golfbaan moet immers 365 dagen per jaar groen zijn. Doorzaaien kan wel. Dat doet hij tweemaal per jaar. Verder snijdt hij de zode regelmatig. 'Door te snijden breng je lucht in de zode en stimuleer je de wortelgroei. Daarmee verjong je de grasmatten ook', aldus de greenkeeper. 'Deze grasmatten ligt er nu twintig jaar en als het goed is, ligt hij er over twintig jaar nog steeds.' |

Niek Oude Scholten: 'Mineralen en sporenelementen beter beschikbaar'

Net als op de golfbaan is ook op het melkveebedrijf een gezonde bodem enorm belangrijk, stelt Niek Oude Scholten van Ingenieursbureau Heemskerk. 'In de praktijk is de ruimte voor bemesting beperkt, terwijl we wel zo veel mogelijk gras van een hectare willen halen.' De gezondheid van het gewas en de bodem zijn daarvoor cruciaal, aldus Oude Scholten. Als leverancier in de melkveehouderij heeft Heemskerk melkproductie in com-

binatie met dier- en plantgezondheid hoog in het vaandel staan. Zo levert het bedrijf productieve graslandmengsels met een hoge score voor kroonroestresistentie.

Verder zoekt Heemskerk oplossingen in producten die het bodemleven stimuleren, zoals Soil-Set. Dat is een natuurlijke bodemverbeteraar, op basis van fermentatieproducten, enzymen, zuren en sporenelementen. Oude Scholten: 'Dit product

stimuleert onder andere de afbraak van organisch materiaal, zoals stoppels en dood blad. Hierdoor komen mineralen en sporenelementen in de bodem vrij. De vertering van organisch materiaal is ook belangrijk voor een gezonde, goed doorlaatbare zode, waarin de wortels zich goed kunnen ontwikkelen. Door de invloed van het product op het bodemleven helpt het ook om plantenziekten in de bodem te onderdrukken.'